

Maart 1999

Boekbespreking: Duurzaam Bankieren

Rabobank niet vooruit op de troepen

door Han van de Wiel

De rol van banken bij het bereiken van duurzame ontwikkeling is aanzienlijk. Maar hoe stellen ze zich op en hoever gaat hun invloed?

Ter gelegenheid van het honderdjarige bestaan van de Rabobank heeft de Stafgroep Economisch Onderzoek het boek Duurzaam Bankieren geschreven om "bij te dragen aan het verruimen van het bewustzijn met betrekking tot duurzaamheid en de stappen die banken kunnen zetten."

In het boek worden vier typen bankieren onderscheiden: defensief, preventief, offensief en duurzaam. In de defensieve fase is de bank volgend. Ze tracht elke overheidsmaatregel ten aanzien van milieu en duurzame ontwikkeling tegen te houden. Bij preventief bankieren wordt het milieu geïntegreerd in het bedrijf. Maar de bank gaat niet verder dan wat de milieuwetgeving voorschrijft.

Volgens de auteur zitten de Nederlandse banken in deze fase. In de offensieve fase ziet de bank nieuwe marktmogelijkheden, zowel op het vlak van specifieke producten als nieuwe markten, zoals de milieutechnologie. De bank maakt zijn streven naar duurzaamheid wereldkundig, bijvoorbeeld door een milieujaarverslag.

Waar staat de Rabobank? Offensief is de bank zeker niet. In tegenstelling tot de ING Groep, ABN Amro en Triodos Bank publiceert de Rabobank geen milieujaarverslag. De Rabobank wil niet vooruitlopen op de troepen, 'Midden in de samenleving' is niet voor niets het motto van de bank. De Rabobank ziet zich als een volgende en dienstverlenende instantie die gebonden is aan de randvoorwaarden die het economische systeem oplegt. Er is, in de woorden van de auteur, een ander systeem nodig om duurzaam ondernemen en duurzaam bankieren mogelijk te maken. Laat ik nu altijd gedacht hebben dat banken onderdeel zijn van het systeem.

Toch voldoet een bank die de maatschappelijke veranderingen alleen maar volgt niet, schrijft de auteur verrassend aan het slot van het boek. "Het is immers een vicieuze cirkel - een bank volgt de veranderingen in de maatschappij, terwijl veranderingen in de maatschappij mede afhankelijk zijn van de houding van banken.

Historisch gezien is de Rabobank een bank die in staat zou moeten zijn deze vicieuze cirkel te doorbreken. Immers, de bank is ontstaan met het doorbreken van een vicieuze cirkel, door slecht toegankelijke kredietverlening aan de agrarische sector toegankelijk te maken. Wat mij betreft was deze constatering het startpunt van de hele exercitie geweest.

Duurzaam bankieren. Een visie op bankieren en duurzame ontwikkeling

Marcel Jeucken, Rabobank Nederland 1998, 319 p., f 42,40. ISBN 90-9011982-5

Bron:

<http://www.milieudefensie.nl/blad/1999/maart99/recensie.htm>